

Rapportage TIP Pijnacker-Nootdorp

Raadpleging 11

20 december 2018

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	3
2. Rechte tellingen	5
Geloof, religie en overtuiging	5
3. Onderzoeksverantwoording	30
Toponderzoek	31

1. Samenvatting

Op vraag "1 Wat is uw religieuze overtuiging?" antwoordt 39% van de respondenten: "Christelijk".

Op vraag "1.1 Hoe vaak bezoekt u een gebedshuis?" antwoordt 25% van de respondenten: "Nooit".

Op vraag "1.1.1 Welke antwoord is voor u het meest van toepassing? Ik zou vaker naar de gebedshuis gaan als:" antwoordt 50% van de respondenten: "Weet niet".

Op vraag "1.2 Hoe vaak bidt u?" antwoordt 25% van de respondenten: "Dagelijks".

Op stelling 1.3 Ik geloof in God/het goddelijke als: antwoordt "68%" van de respondenten: 1.3 Ik geloof in God/het goddelijke als: "vader, zoon en Heilige Geest".

Op stelling 1.4 Een belangrijke leermeester in mijn religieuze overtuiging is: antwoordt "80%" van de respondenten: 1.4 Een belangrijke leermeester in mijn religieuze overtuiging is: "Jezus".

Bij stelling 1.5 Uitingen van mijn (religieuze) overtuiging zijn voor mij: is het meest gekozen antwoord (57%): "Bidden".

Op vraag "1.6 Welke zin rondom geloof, religie en overtuiging is voor u het meest van toepassing als u kijkt naar hoe u aan uw geloof bent gekomen?" antwoordt 83% van de respondenten: "Ik ben gelovig opgevoed".

Op stelling 2 "In Pijnacker-Nootdorp gaan mensen met verschillende religieuze overtuigingen op een goede manier met elkaar om" antwoordt 58% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 5% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (49%) is: "Mee eens".

Op vraag "3 Wat is volgens u de oplossing zodat gebedshuizen in Pijnacker-Nootdorp in de toekomst kunnen blijven functioneren?" is het meest gekozen antwoord (43%): "De indeling van het gebedshuis veranderen waardoor andere activiteiten mogelijk zijn".

Op vraag "3.1 Hoe zou de bestemming eruit moeten zien in uw dorp of wijk?" is het meest gekozen antwoord (67%): "Gemeenschapshuis".

Op vraag "3.2 Zijn er bestemmingen die u absoluut niet vindt kunnen in een gebedshuis?" antwoordt 43% van de respondenten: "Ja".

Op stelling 4 "Gebedshuizen leveren een positieve bijdrage aan de maatschappij" antwoordt 41% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 17% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (37%) is: "Neutraal".

Op stelling 5 "Het zou goed zijn voor de maatschappij als religie verdwijnt" antwoordt 25% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 52% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (27%) is: "Zeer mee oneens".

Op stelling 6 "Ik stem op een christelijke of islamitische partij vanwege hun geloofsovertuiging" antwoordt 13% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 77% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (57%) is: "Zeer mee oneens".

Op vraag "6.1 Kunt u kort toelichten waarom u het (zeer) eens bent met de stelling?" antwoordt 80% van de respondenten: "Toelichting:".

Op vraag "7 Verricht u vrijwilligerswerk?" antwoordt 30% van de respondenten: "Nee, nooit".

Op stelling 8 "Ik ben bereid meer te betalen in de winkel voor biologische of eerlijke producten" antwoordt 52% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 24% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (39%) is: "Mee eens".

Op vraag "8.1 Kunt u toelichten waarom u bereid bent meer te betalen voor biologische of eerlijke producten?" is het meest gekozen antwoord (88%): "Beter voor milieu".

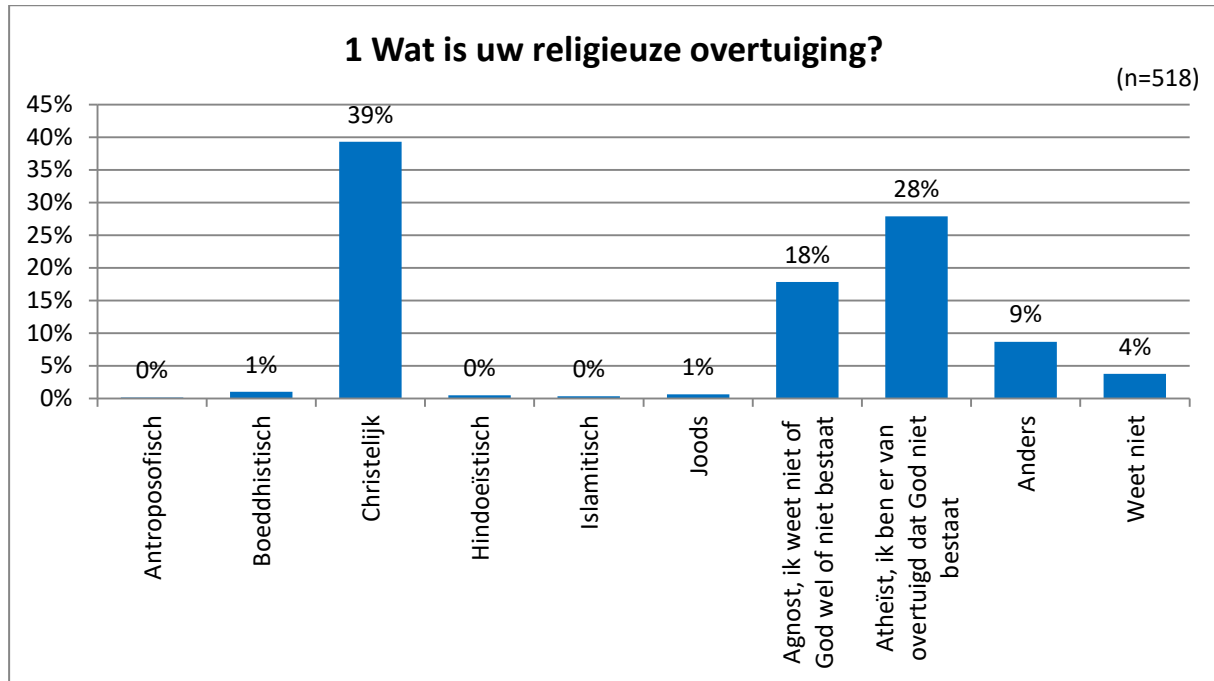
Op stelling 9 "Geloven doe ik in mijn eentje. Ik heb daar anderen niet bij nodig" antwoordt 34% van de respondenten: "(zeer) mee eens". 26% van de respondenten antwoordt: "(zeer) mee oneens". Het meest gekozen antwoord (24%) is: "Neutraal".

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TIP Pijnacker-Nootdorp, waarbij 522 deelnemers zijn geraadpleegd.

2. Rechte tellingen

Geloof, religie en overtuiging

In deze enquête wil de redactie van deze krant graag weten hoe de inwoners van Pijnacker-Nootdorp aan kijken tegen het geloof en de religieuze overtuiging.

Op vraag "1 Wat is uw religieuze overtuiging?" antwoordt 39% van de respondenten: "Christelijk".

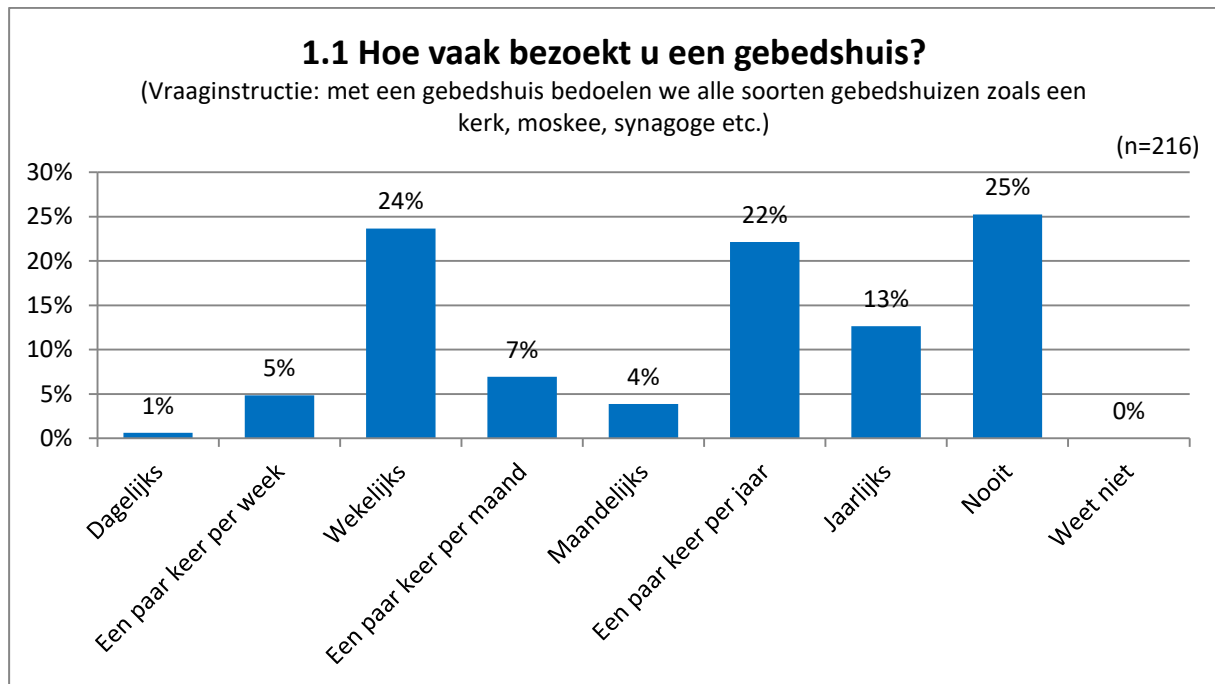
Anders, namelijk:

- Buitenaards leven
- Christelijk met invloed van andere religies
- Christelijk opgevoed
- Geen (6x)
- Geen interesse
- Geloof in de Goddelijke energie. Als die energie je hart vult is er genezing mogelijk zowel op Fysiek en geestelijk niveau. IEDER mens van wat voor geloof dan ook, is in staat deze liefde te vinden en voelen.
- Geloof in mezelf
- Geloof in mezelf en er is meer tussen hemel en aarde
- Goed is taalkundig verwant aan God. Dus ik probeer gewoon een beetje goed te leven!
- Goedgegelovig
- Gren
- Het maakt me allemaal echt niet uit.
- Humanisme
- Humanist (2x)
- Ik ben er van overtuigd dat God bestaat
- Ik ben niet gelovig
- Ik denk niet dat "God" bestaat maar het is niet per se een overtuiging.
- Ik heb geen religieuze overtuiging

- Jedi
- Katholiek (2x)
- Niet gelovig
- Niets
- Niks (2x)
- Ongelovig!
- Pantheïst
- Reïncarnatie en leven na de dood
- Religieus humanistisch
- Rooms katholiek
- Rooms Katholiek
- Shamanic paganist
- Spiritueel
- Universeel
- Van alles wat
- Van origine Rooms Katholiek maar niet praktiserend
- Vrijzinnig protestant
- Wel gelovig, maar geen speciaal geloof

Toelichting

Christelijk	• Nederlandse Hervormd • PKN met messiaanse en evangelische kenmerken
Anders, namelijk:	• Aangezien er in Nederland in de grondwet is vastgelegd dat kerk en staat gescheiden zijn, vind ik dit een niet passend onderwerp voor een enquête. De invulling die gegeven moet worden aan gebedshuizen is er eentje die de geloofsgemeenschappen dienen te beantwoorden en niet de inwoners van de gemeente Pijnacker Nootdorp. • Het boek "Leven na de dood" van Eben Alexander is overtuigender dan de Bijbel • Ik geloof in een weergaloze schepping. De grote oorzaak blijft een mysterie. • Niemand weet of God bestaat. Uw omschrijving Agnost en Atheïst kloppen dus niet. Daarom is een geloof een geloof.
Weet niet	• Geen echte voorkeur • Geen overtuiging

Op vraag "1.1 Hoe vaak bezoekt u een gebedshuis?" antwoordt 25% van de respondenten: "Nooit".

Toelichting

Wekelijks

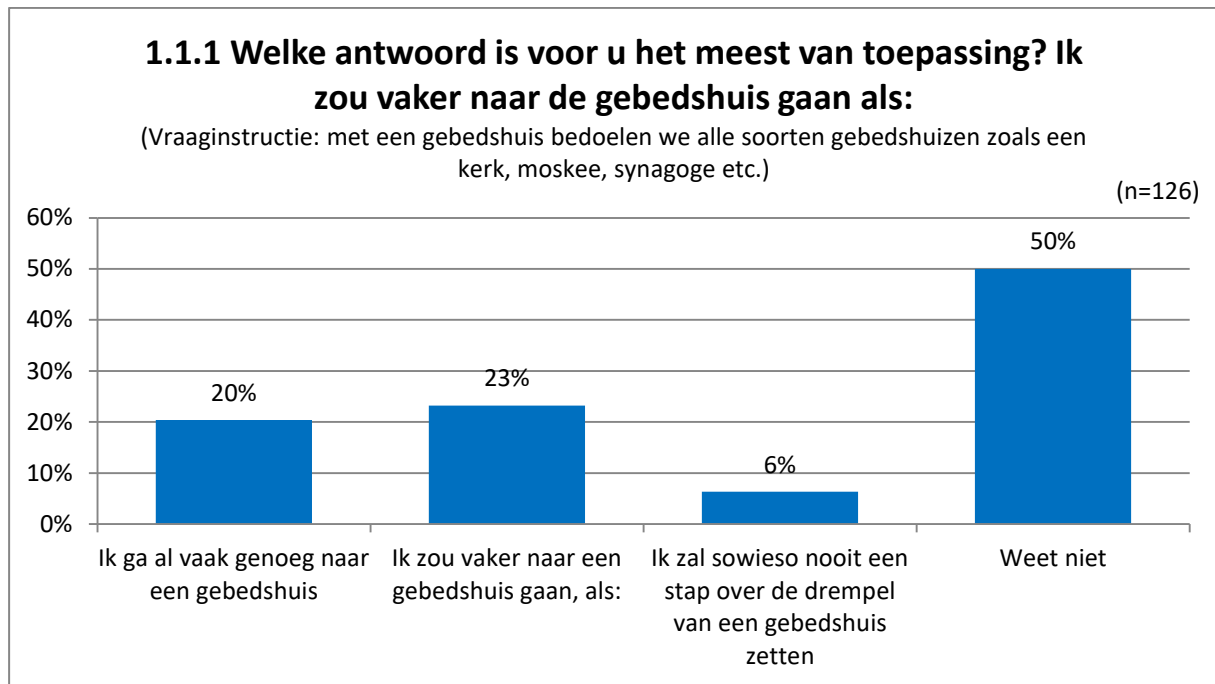
- Ik bezoek elke zondagochtend de kerkdienst in de Dorpskerk.
- Ik ga wekelijks naar de kerk voor een bijeenkomst op zondag en soms is er 's avonds zondags ook nog wel een bijeenkomst of door de weeks dan ga ik ook .

Een paar keer per jaar

- Bij huwelijk/doop/begrafenis

Jaarlijks

- Alleen wanneer er een speciale viering is. Begrafenis, huwelijk, intreden in klooster

Op vraag "1.1.1 Welke antwoord is voor u het meest van toepassing? Ik zou vaker naar de gebedshuis gaan als:" antwoordt 50% van de respondenten: "Weet niet".

Ik zou vaker naar een gebedshuis gaan, als:

- Als de diensten wat aANTREKKELIJKER WERDEN
- Als er een pinkstergemeente hier was
- Als het wat meer gemoderniseerd zou zijn, muziek en minder gepraat
- De dienst meer in mijn straatje past
- De preken boeiender waren
- Deze zou meegroeien met de veranderingen in de maatschappij
- Dit een meer open setting heeft, dus geen diensten maar bv korte bijeenkomsten over bezinning, gesprekken. Hierbij niet alleen het geloof maar ook het dagelijks leven centraal.
- Er meer muziek ten gehore gebracht zou worden
- Het hele geloof iets een moderner tintje kreeg en niet zo bleef hangen .
- Het iets meer van deze tijd wordt.
- Het iets meer van deze tijd zou zijn
- Het in de buurt zou zijn
- Het meer inspirerend zou zijn
- Het wat moderner zou zijn
- Iedereen ongeacht geloof naar binnen mag en het geloof wordt toegelicht ipv dwingend opgelegd
- Ik een passende kerk heb gevonden
- Ik het instituut niet zou verachten
- Ik me daar thuis zou voelen
- Ik meer tijd had
- Ik mij niet zo verloren zou voelen
- Ik niet zo veel verplichtingen zou hebben (2 parttime banen)
- Meer tijd had
- Met de tijd meegaan
- Moderner, meer van deze tijd

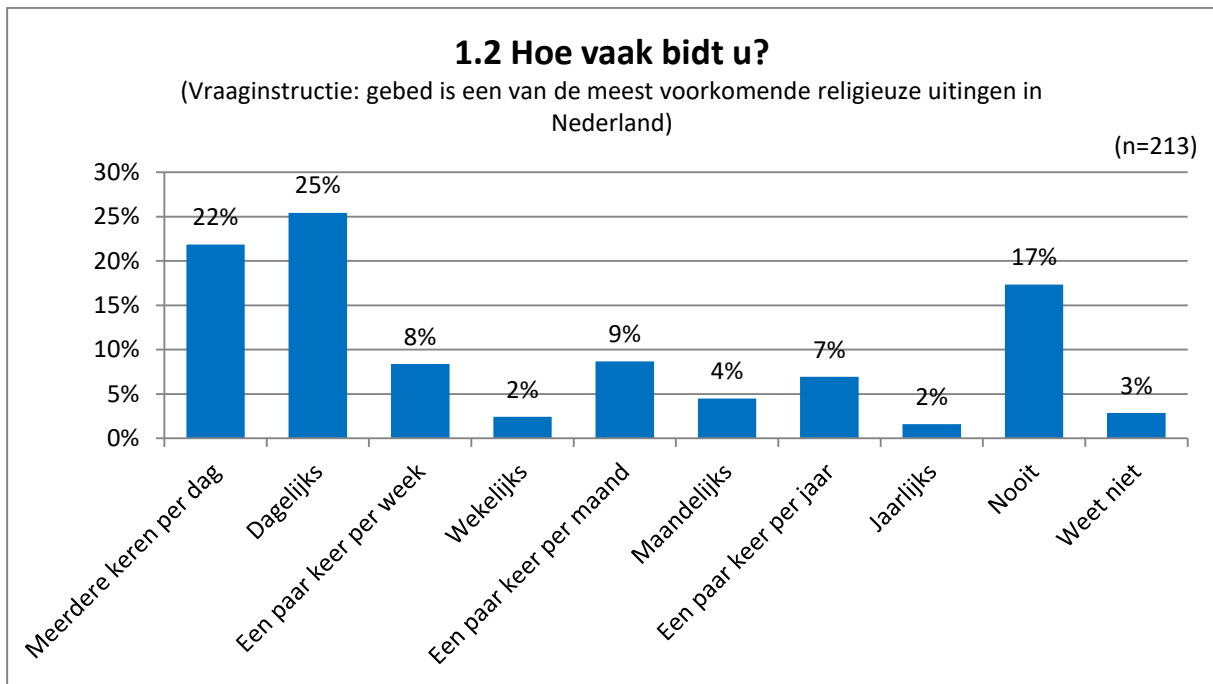
Toelichting

Ik zou vaker naar een gebedshuis gaan, als:

- Soms geloof ik dat met muziek in de kerk , en meer activiteiten rond om de kerk meer mensen met de kerk zou imponeren. en beetje meer met de gedachte goed van nu mee gaan.

Weet niet

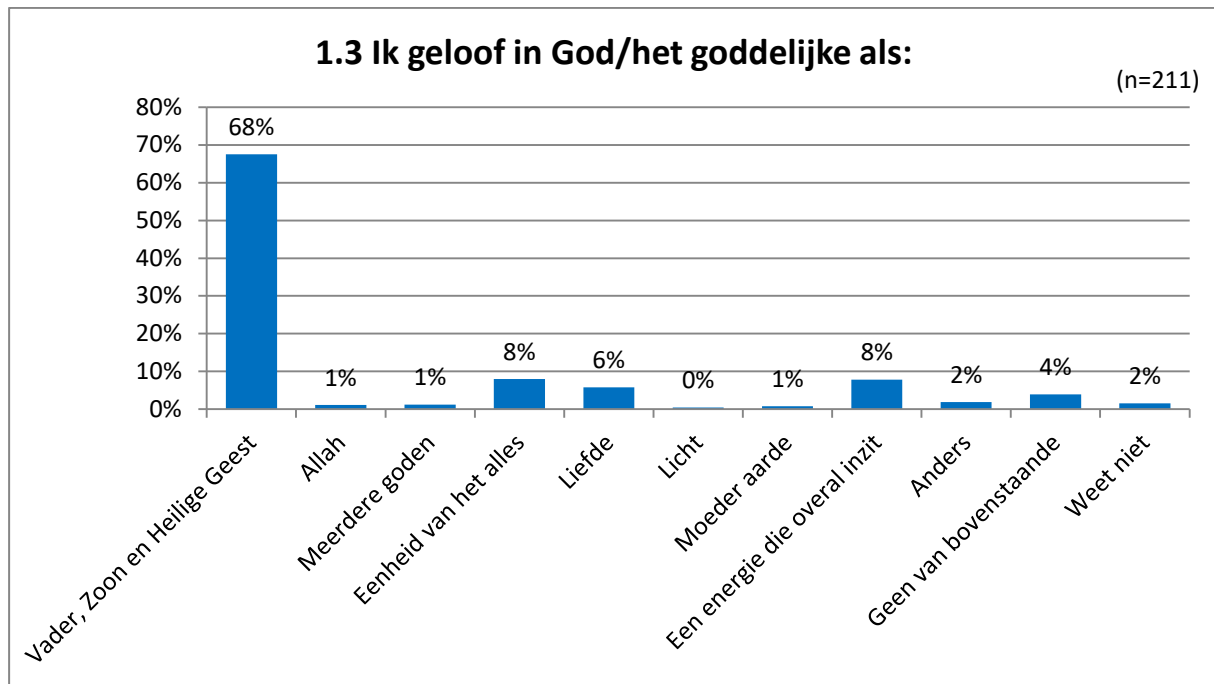
- Ik geloof in God, niet in de kerk
- Ik mis de optie geen interesse om gebedshuis te bezoeken
- Zie het nut er niet van in.. bidden kun je overal als je wil

Op vraag "1.2 Hoe vaak bidt u?" antwoordt 25% van de respondenten: "Dagelijks".

Toelichting

Een paar keer per maand	In gebed is echt weer iets van vroeger. in gedachte en geloofsbeleving is weer meer van deze tijd denkend aan een dierbare dat hij/zij rust in vrede is ook geloof. En daar af en toe bij stilstaan is al een vorm van geloof geloof ik. Mensen die Atheïst zijn die bedoelen in mijn ogen dood is vergeten.
Een paar keer per jaar	Tellen "schietsbedjes" ook mee? Of heel intens aan mensen denken/mee bezig zijn die het heel moeilijk hebben.
Nooit	Ik mediteer op spirituele overwegingen

Op stelling 1.3 Ik geloof in God/het goddelijke als: antwoordt "68%" van de respondenten: 1.3 Ik geloof in God/het goddelijke als: "Vader, Zoon en Heilige Geest".

Anders, namelijk:

- Dat alles met elkaar verbonden is, en dat er een mystieke wet is van oorzaak en gevolg
- Een goed mens te zijn
- Moeder aarde, energie, licht en vader zoon heilige geest
- Zijnde een combinatie van alles wat hierboven beschreven staat
- Zowel een eenheid van alles als een energie die overal in zit.

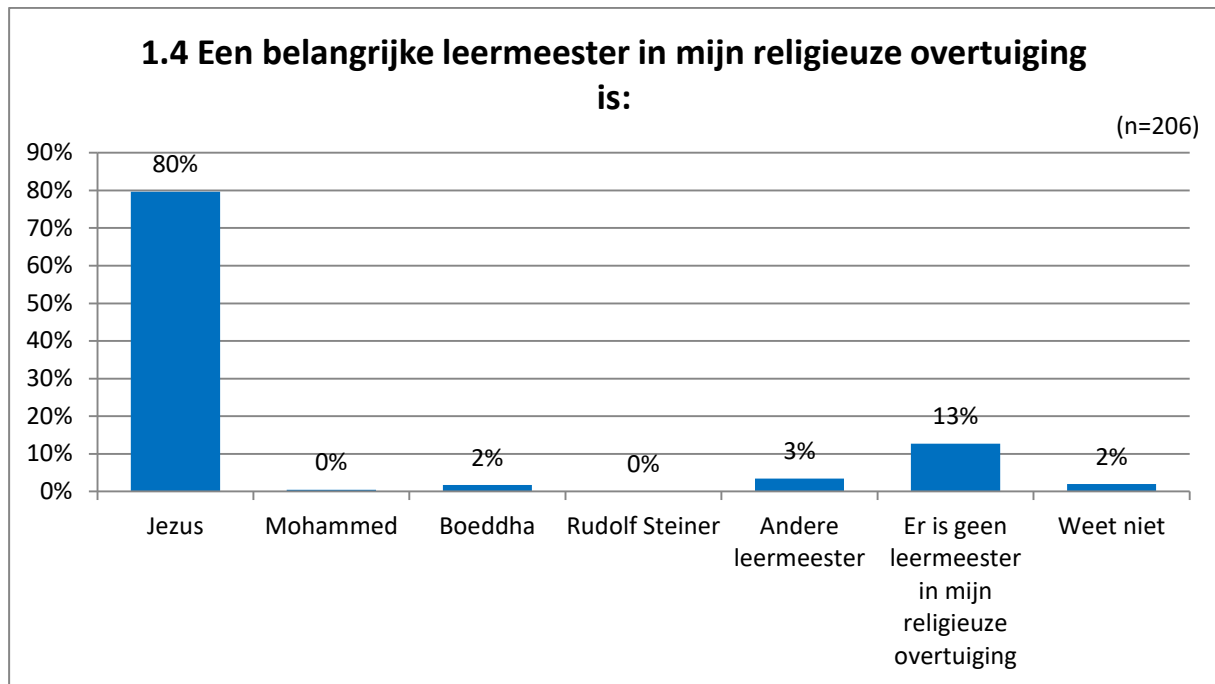
Toelichting

Vader, Zoon en Heilige Geest

- Helaas geen optie voor meerdere antwoorden - Energie die overal in zit, liefde, licht, eenheid van alles en veel meer past ook bij mij geloof
- Ik had hier meerdere antwoorden willen geven!

Eenheid van het alles

- Zowel Eenheid, als liefde, licht en de natuurkrachten van Moeder Aarde...

Op stelling 1.4 Een belangrijke leermeester in mijn religieuze overtuiging is: antwoordt "80%" van de respondenten: 1.4 Een belangrijke leermeester in mijn religieuze overtuiging is: "Jezus".

Andere leermeester, namelijk:

- Allen
- De mens in het algemeen.
- Diverse profeten
- Gandhi
- Iedereen in de omgeving waarin ik ben grootgebracht
- Kuitert
- Nichiren Daishonin
- Pastor uit oude parochie

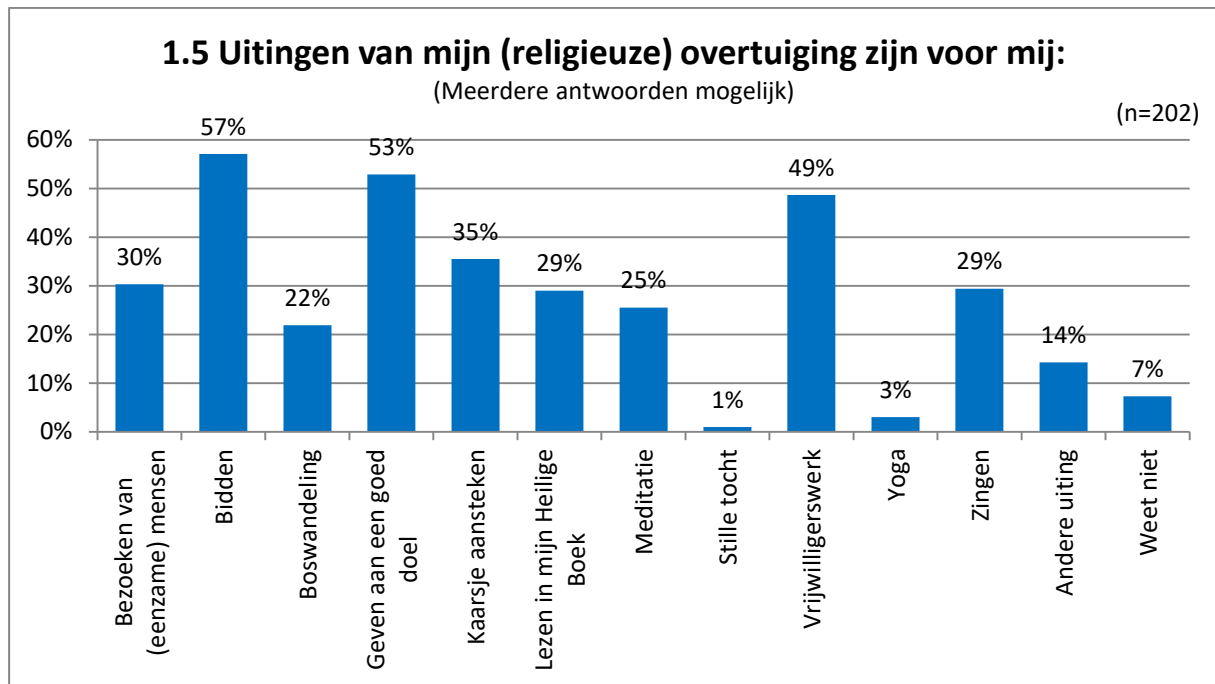
Toelichting

Boeddha

- Boeddha als voorbeeld, Jezus als toonaangevend persoon.

Andere leermeester, namelijk:

- Als alle mensen in de goedheid van zichzelf bevinden . En wat nu in de wereld weer gebeurt zich laat beïnvloeden door vele foute mensen met macht . het leven zuur maken. In die 80 jaar gemiddeld dat wij op aarde zijn van de miljoen jaar dat de mensheid bestaat.

Bij stelling 1.5 Uitingen van mijn (religieuze) overtuiging zijn voor mij: is het meest gekozen antwoord (57%): "Bidden".

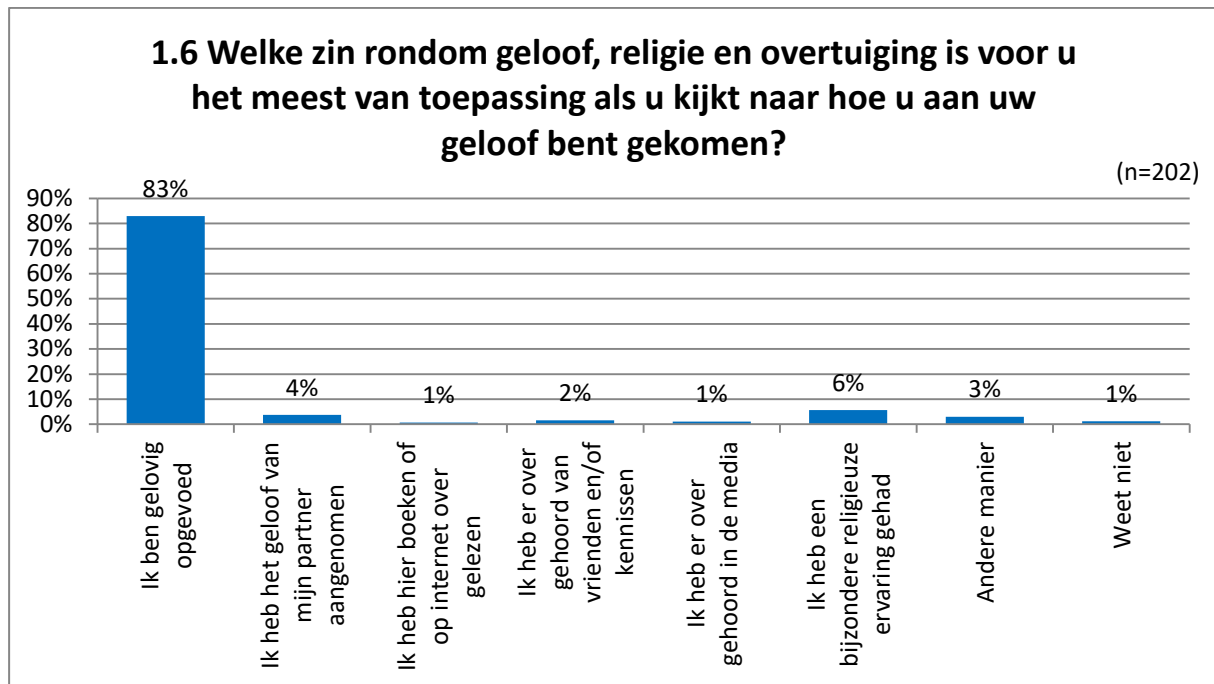
Andere uiting, namelijk:

- Aan anderen (als het toevallig ter sprake komt) proberen uit te leggen, wat het geloof voor mij betekend en proberen uit te leggen, dat iedereen volgens mijn geloof, zijn naaste net zo moet liefhebben als zichzelf.
- Chanten, studeren, zelfontwikkeling
- Delen met andere mensen
- Denken aan wereldvrede
- Er over praten
- Er zijn voor anderen, van mens tot mens
- Gelukkig zijn
- Goed doen in het dagelijks leven
- Goed doen voor een ander
- Goed leven (normen/waarden)
- Goed zijn voor andere
- Hen behandelen zoals ik zelf behandeld wil worden
- Instrument bespelen
- Klaarstaan voor andere
- Leven naar de 10 geboden (2x)
- Lezen en gesprekken over bezinning
- Luisteren naar christelijke muziek
- Luisteren naar muziek
- Medemenselijkheid
- Mijn levens stijl
- Muziekkorps
- Pelgrimeren
- Piano spelen bij een Christelijk koor
- Proberen zo goed mogelijk te doen voor mensen en natuur

- Respectvol leven klaar staan voor de medemens
- Wekelijkse contacten met medegelovigen, zowel religieus als seculier
- Zo goed mogelijk omgaan met het milieu

Toelichting

- Dat laatste kun je alleen bereiken door op goede partij te stemmen . en organisaties steunen die dat nastreven , al zijn die wel achterhaald.
- Ik mis de optie. Geb uitingen vanuit een geloofsovertuiging

Op vraag "1.6 Welke zin rondom geloof, religie en overtuiging is voor u het meest van toepassing als u kijkt naar hoe u aan uw geloof bent gekomen?" antwoordt 83% van de respondenten: "Ik ben gelovig opgevoed".

Andere manier, namelijk:

- Een combinatie van een aantal hierboven genoemd
- Geloof mee gekregen met de geboorte.
- Levenslessen en - ervaring
- Ouders
- Reizen
- Van kleuterschool tot aan middelbaar bij Nonnen gezeten .. zelfs Kostschool..
- Zat op een christelijke school

Toelichting

Ik ben gelovig opgevoed

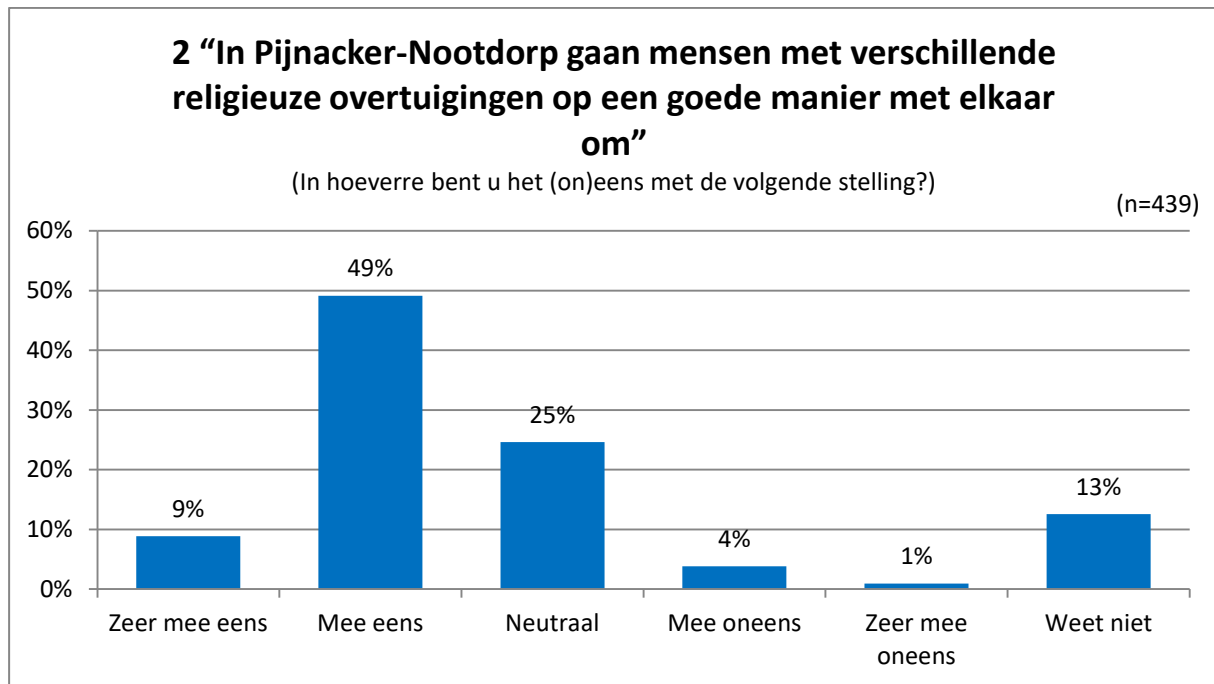
- Door het tv-programma in de jaren 50, waar majoor Bosshardt werd geïnterviewd, heeft mijn moeder voor een christelijke lagere school in Rijswijk gekozen.
- Gelovig opgevoed en zelf rond mijn 17e een bewuste keus gemaakt op te geloven
- Gelovig opgevoed, maar later bewust gekozen voor het Christelijk geloof.
- Vind jammer dat hier maar een keuze mogelijk is. punt 3 en levens ervaring tellen in heel grote lijnen mee. al kom ik origineel uit Horst . en geen theologie gestudeerd heb, vind ik dit een zeer leuke en gewaardeerde enquête.

Ik heb een bijzondere religieuze ervaring gehad

- Had ook hier meerdere antwoorden willen geven

Andere manier

- Dwz onder sociale druk hebben mijn ouders mij lid gemaakt van een geloof. Ik ben daarna niet met het geloof opgevoed

Op stelling 2 “In Pijnacker-Nootdorp gaan mensen met verschillende religieuze overtuigingen op een goede manier met elkaar om” antwoordt 58% van de respondenten: “(zeer) mee eens”. 5% van de respondenten antwoordt: “(zeer) mee oneens”. Het meest gekozen antwoord (49%) is: “Mee eens”.

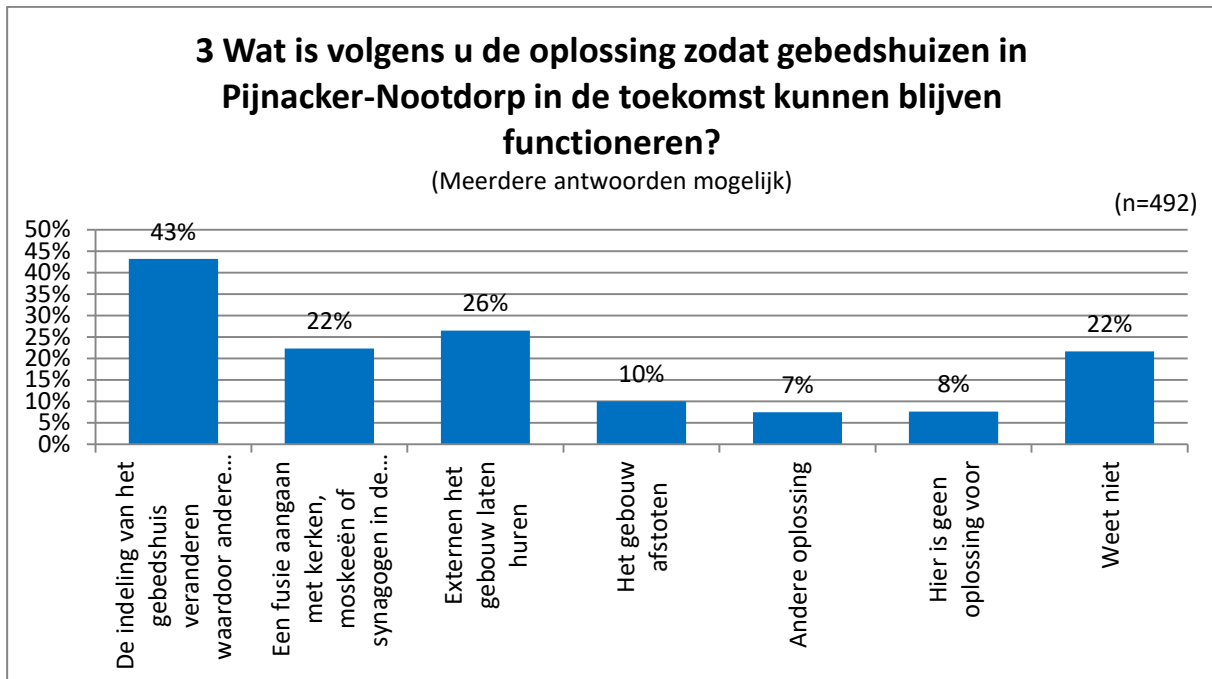
Toelichting

- Zeer mee eens**
- Bij de vrouwenochtend in de Acker komen moslim en christen vrouwen wekelijks samen en 1 keer per maand praten we open en respectvol over elkaars geloof, verhalen die we delen of die van elkaar verschillen, op de app delen we filmpjes en liedjes met zowel islamitische als christelijke achtergrond. Ik beschouw de moslimvrouwen als mijn beste vriendinnen.
- Mee eens**
- Wat is de goede manier?
- Neutraal**
- Als het gaat om de verschillende christelijke denominaties ervaar ik de omgang als goed. Ik heb geen ervaring met anders gelovende zoals bijvoorbeeld moslims en hindoes.
  - Ik denk dat men redelijk tolerant en vriendelijk met elkaar omgaat maar dat er onderhuids de nodige vooroordelen en stigma's zijn.
  - Ik wens op deze vraag geen antwoord te geven.
- Mee oneens**
- Er is geen omgang tussen geloven, alleen ‘gedoogbeleid’
  - Ik heb soms het idee dat een groot aantal mensen islamofobisch zijn.
  - Ik zie nogal wat xenofobisch gedrag in de gemeente
- Zeer mee oneens**
- Moslims blijven binnen de eigen gemeenschap. Opdrachten worden alleen aan mensen uit de eigen regio verstrekt. Jongeren worden uitgescholden voor hoer omdat ze te westers gekleed zijn.

- Weet niet
- Geloof speelt bij mij geen rol in de manier waarop ik met mensen omga.
  - Ik zie geen tekenen dat de verhoudingen gespannen zouden zijn.
  - Mijn standpunt is ieder laten geloven wat hij of zij wil. Maar ik ben niet voor een islamgeloof, omdat hier geloof vaak een negatieve invloed heeft op het dagelijkse leven. En vanuit dit geloof dingen worden gedaan die niet door de beugel kunnen.

Het kan voorkomen dat een gebedshuis te weinig betalende bezoekers trekt om te blijven functioneren.

Op vraag "3 Wat is volgens u de oplossing zodat gebedshuizen in Pijnacker-Nootdorp in de toekomst kunnen blijven functioneren?" is het meest gekozen antwoord (43%): "De indeling van het gebedshuis veranderen waardoor andere activiteiten mogelijk zijn".

Andere oplossing, namelijk:

- Afschaffen van alle gebedshuizen
- Alleen christelijke samen
- Als kerk blijven gebruiken
- Bestaande en zeker nieuwe inwoners uitnodigen. Ook al zijn ze niet van je kerk. Kom van dat eiland af.
- Dat is aan de geloofsorganisatie zelf.
- De fusie alleen met de geloof richting
- De vraag is of dit nodig is.
- Een combinatie van bovenstaande mogelijkheden.
- Een fijne plek om tot rust te komen, bv tijdens een mooi concert of kerkdienst
- Een kleinere intieme ruimte
- Elk geloof heeft geld zat, alleen willen ze dat niet uitgeven
- Gedragsverandering
- Geld vanuit de regering of goede doelen?
- Geloof en geld gaan niet samen
- Geloof!
- Het is geen probleem. Als er geen interesse is, opdoeken
- Het is niet aan de gemeente Pijnacker Nootdorp om zich hiermee te bemoeien... hierover gaan de geloofsgemeenschappen en kerken.
- Hier heb ik werkelijk geen oplossing voor omdat ik het probleem niet zie.

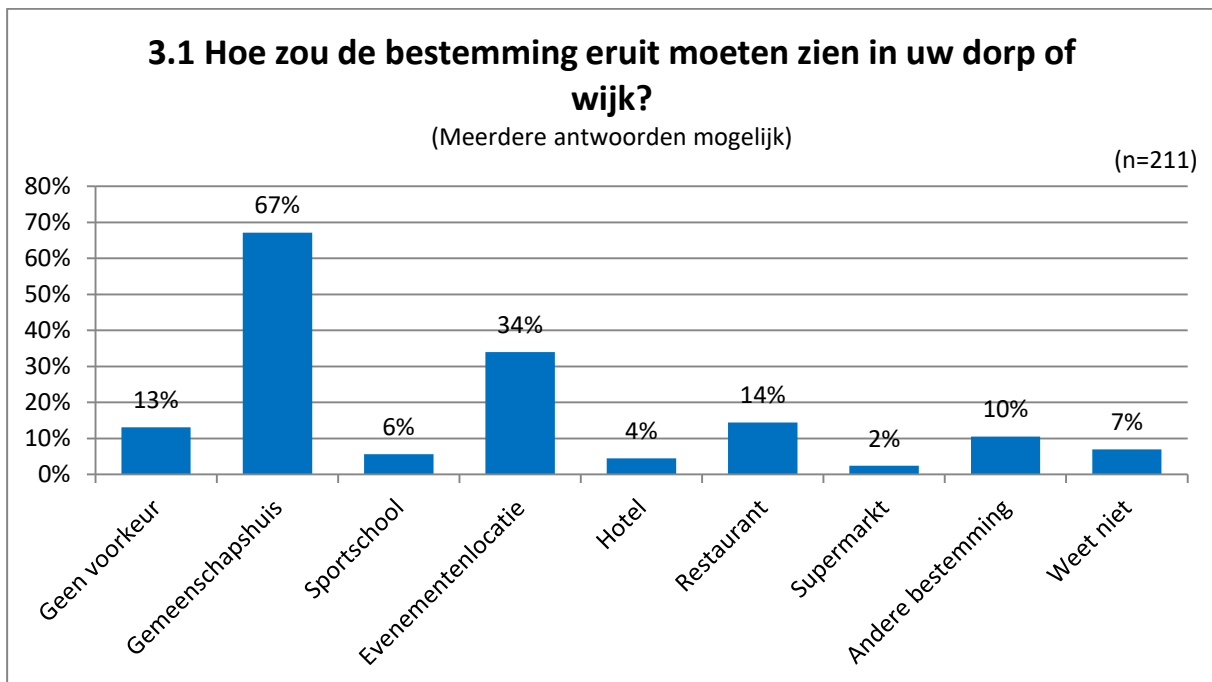
- In een deel van de kerk een andere functie toestaat maar expliciet met akkoord van het kerk bestuur lokaal en het bisdom en met behoud van de bestemming van de kerk als HUIS VAN GOD. Winkels en dergelijke horen er zeker niet in thuis. Plann
- In overleg met kerken bekijken hoe samengewerkt kan worden en hoe het gebouw ook multifunctioneel kan worden gebruikt. Kerkelijk centrum Delfgauw is goed voorbeeld.
- Investeren in de maatschappelijke relevantie van religie, het oog hebben voor elkaar, zodat meer mensen deze plaatsen zullen gaan bezoeken of ondersteunen.
- Kerkdiensten met mogelijkheid om gedeelte van kerk anders te gebruiken
- Meer toegankelijk voor kinderen maken met b8jvoorbeeld wekelijks kinderkerk
- Met elkaar in gesprek gaan. Dialoog en geen verplichting t.o.v. de ander
- Moderniseren, sociale activiteiten.
- Niet mee bemoeien. lost zich vanzelf op. moeten religieuze organisaties zelf bepalen.
- Omgeving betrekken
- Ruimte vooral in zetten waar het voor bedoeld is mensen sociaal begeleiden opvangen mbt vrijwilligers en vakkrachten
- Samenwerken
- Subsidie
- Subsidie van gemeenten als er ook activiteiten voor de buurt on georganiseerd worden
- Woningen in maken
- Ze hoeven niet te blijven functioneren als er geen/minder gelovigen zijn. Ze kunnen zelf een oplossing naar wens zoeken
- Zelf laten regelen. geen overheidstaak in elk geval.
- Zie Zwolle: een bieb en boekenzaak in dvoormalige kerk

Toelichting

- Als er te weinig mensen komen om het te kunnen onderhouden moet het gesloten worden. Dit is met elke vereniging zo.
- Andere activiteiten die passen bij de uiting/leer van het gebedshuis
- Blijven functioneren is wat anders dan behouden blijven. Als kerkgenootschappen ophouden te bestaan, kan herbestemming (afstoten) een oplossing zijn. Als gebouwen als gebedshuis moeten blijven functioneren dan is fuseren van gelijkgestemden een optie.
- Dat doen wij al: Kerk als ontmoetingsruimte voor de buurt.
- De sleutel ligt in samenwerken, niet op basis van religie, maar op basis van naastenliefde en dat elke religie streeft naar een emphatische, betrokken samenleving waarin iedereen gezien, gehoord en verzorgd wordt. En dat kan met behulp van gebouwen, van wie en voor wie ze ook zijn.
- Denk dat kerk bezoek steeds minder wordt. Misschien een gebouw voor meerdere diensten.
- Elke manier om de ruimte nuttig voor een groter deel van de week te gebruiken en daarmee de beheerskosten met meerdere gebruikers te delen is zinvol. Lukt dat niet, dan afstoten en ombouwen tot woningen.
- Het de taak van de kerkgenootschappen zelf om te zorgen dat zij rendabel kunnen blijven functioneren
- Ik denk bij verhuur aan derden wel dat op grond van de religieuze overtuiging van de religieuze instelling verhuur strijdig met haar overtuiging geweigerd mag worden.
- Ik weet niet wat het 'probleem' is, dus waarvoor moet een oplossing komen (zoals in de vraag staat)?
- Kerk en staat zijn gescheiden in Nederland. Dus dit is een ongepast onderwerp voor een enquête.

- Openstaan voor anderen en in gesprek gaan. Het bestuur bestaat doorgaans uit oudere garde mensen. In de huidige (digitale) maatschappij sluit een kerk (en zeker ook degene die aan het stuur staan) beperkt aan op de steeds wijzigende wensen/ eisen van gebruikers. Daarnaast werkt een starre houding averechts in de huidige maatschappij.
- Proberen meer mensen in de kerk te krijgen.
- Verbied alle gebedshuizen in Pijnacker nootdorp
- Want ben er overtuigd dat sommige gebedshuizen niet samen willen met verschillende geloven.

Stel de kerk, moskee of synagoge in uw dorp of wijk krijgt een nieuwe bestemming.

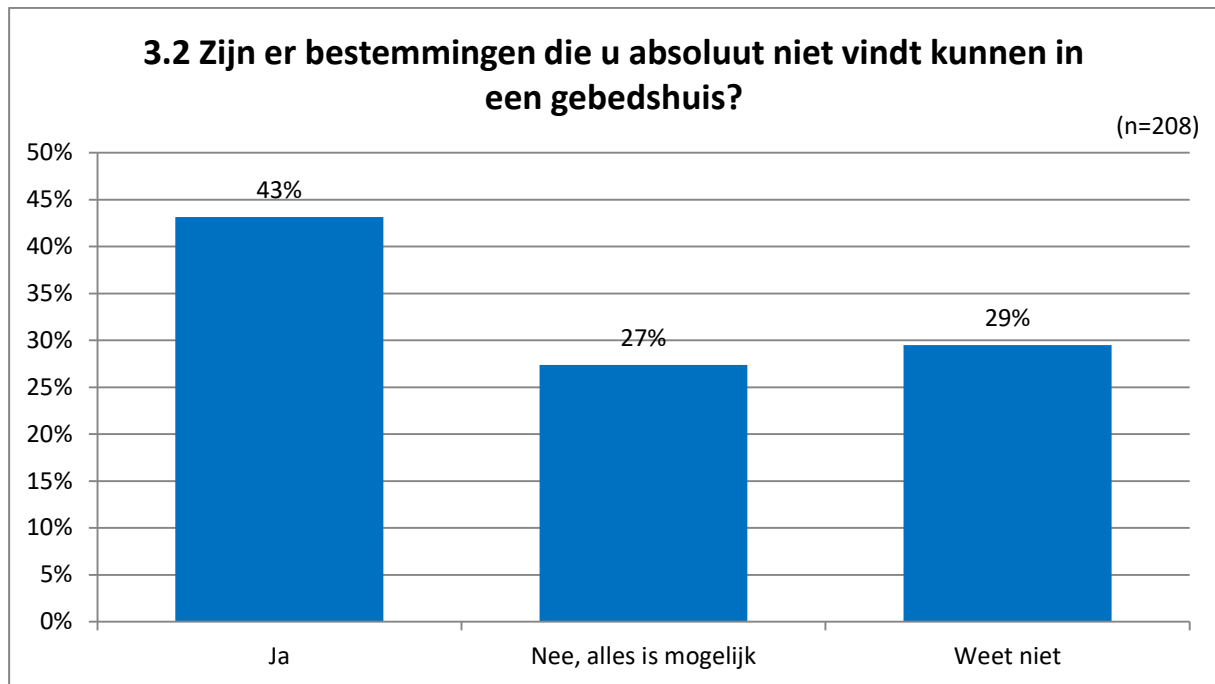
Op vraag "3.1 Hoe zou de bestemming eruit moeten zien in uw dorp of wijk?" is het meest gekozen antwoord (67%): "Gemeenschapshuis".

Andere bestemming, namelijk:

- Activiteiten voor vluchteling en en/of eenzame mensen/ouderen
- Afbreken
- Als het raakvlakken heeft met sociale vind ik het prima.
- Appartementen (2x)
- Bierbrouwerij, zoals in Haarlem bijvoorbeeld de Jopenkerk
- Bijeenkomsten voor bewoners; kofiefieochtenden voor ouderen etc
- Centrum voor spirituele activiteiten als mindfulness, yoga, meditatie en andere cursussen op dat gebied
- Concertgebouw
- Cultuurgebouw
- Expositie ruimte
- In combinatie met scholen of wooneenheden
- Liever niets
- Maatschappelijk
- Met ruimte voor kerkdiensten
- Mogelijkheden tot creativiteit, dans toneel
- Niet echt sport, maar wellicht wel yoga, meditatie, ed.
- Ontmoetingscentrum
- Open locatie, iedereen welkom in één 'geloofs'gebouw. Iedereen heeft zijn eigen geloof.
- Opvang of lessen/cursussen vluchtelingen
- Wijk(buurt)huis voor alle bewoners. Niet specifiek voor jongeren
- Woningen (2x)
- Woon-werkruimtes
- Zorgcentrum waar alle veel voorkomende zorgverleners zich vestigen

Toelichting

- Als het benut wordt door een maatschappelijke organisatie en die klaar is voor de plaatselijke belangen te dienen, zoals een cultuurcentrum kun je van een grote kerk een heel mooi cultuurpaleis maken. verbouwen is goedkoper dan nieuwbouw.
- Geen supermarkt daar hebben we er al meer dan genoeg van in Pijnacker
- Het hangt zeer van het gebouw en de locatie af. Zeker oude kerken moeten hun erfgoedwaarden behouden.
- Met activiteiten toegankelijk voor iedereen: jong oud, met zonder beperking.
- Misschien verhuren voor rustige evenementen of bijeenkomsten of aan andere geloofsgemeenschappen. e.g zoals in delfgauw al gebeurt?
- Ook hier weer evenement niet strijdig met de overtuiging.
- Wat bedoel, naast het zijn van gebedshuis. of alleen het gebouw staat er nog maar verder niet?

Op vraag "3.2 Zijn er bestemmingen die u absoluut niet vindt kunnen in een gebedshuis?" antwoordt 43% van de respondenten: "Ja".

Ja, namelijk:

- Activiteiten die niet passen bij de overtuiging van de mensen van het betreffende gebedshuis
- Alle activiteiten waar commercie de boventoon voert, zoals hotel, restaurant, sportschoolsupermarkt
- Alle tegen het geloof gerichte bestemmingen
- Alles dat grensoverschrijdend kan zijn. Zowel politiek als gedrag
- Alles wat indruist tegen waar het gebedshuis voor staat
- Als boven niet aangegeven en woningen,
- Amusement
- Bestemmingen die botsen met de uitgangspunten van de geloofsgemeenschap
- Bestemmingen waarbij veel lawaai / drank o.i.d. is
- Bijeenkomsten voor extremisten
- Bordeel (2x)
- Bordeel, coffeshop, casino
- Bv een supermarkt. Een gebedshuis moet mi een ideële doelstelling behouden
- Commercie
- Commerciële
- Commerciële activiteiten zoals een hotel restaurant etc.
- Commerciële bestemmingen
- Criminele activiteiten.
- Die afbreuk doen aan de monumentale status
- Die tegen het betreffende geloof ingaan
- Dingen die ver van samen leven staan.
- Disco (5x)
- Disco of club
- Disco, café of restaurant
- Drugscafe

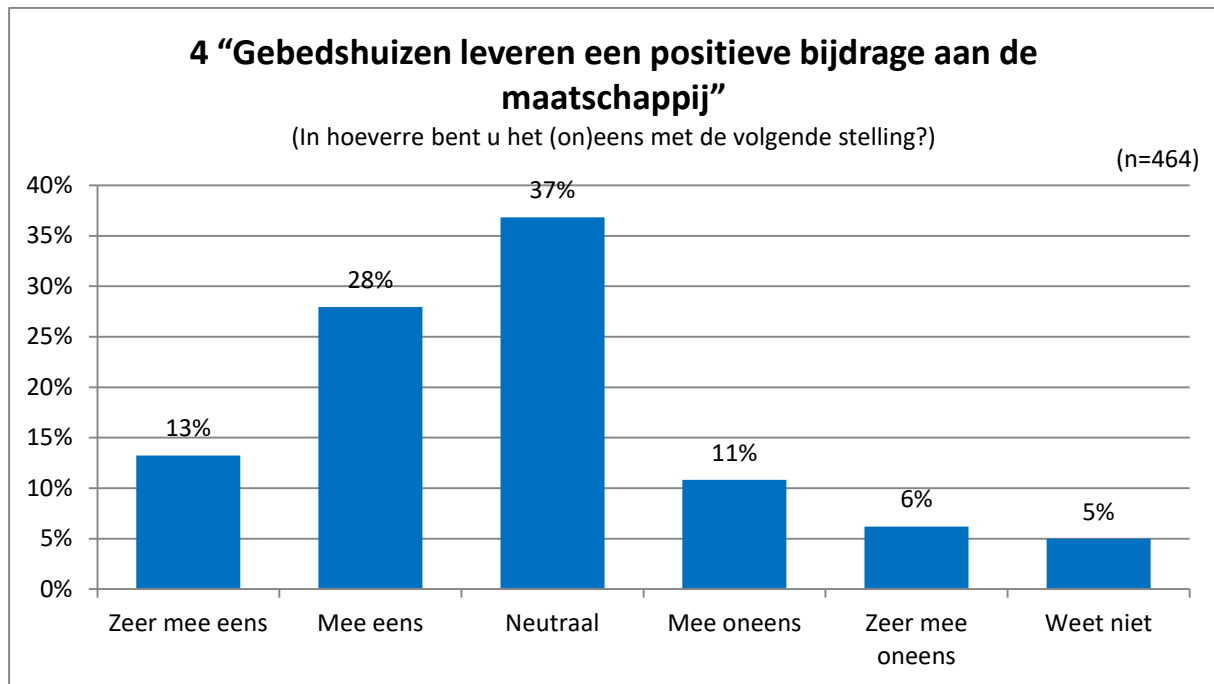
- Feesten, het moet er rustig blijven
- Feesten, partijen, erotische beurzen
- Gebedshuis voor gelovigen van ander dan christelijk geloof
- Geen commerciële bestemmingen
- Geen geloof kwetsende activiteiten
- Geen politieke bijeenkomsten
- Hell Angels ed
- Het beoefenen van de Islam
- Hoerenkast
- Horeca (2x)
- Horeca, disco ed.
- Horeca, disco, casino etc.
- Horeca, hotel, verkoop
- Hotel restaurant supermarkt.
- Iets wat geloof ontrend is
- Moskee
- Moskee oid
- OnChristelijke elementen zoals Hardrock of pornografische films
- Outlet verkoop
- Overgang naar een ander geloof, bv van Christelijk naar Moslim
- Parenclub
- Passen bij de leer v/h gebedshuis
- Pret evenementen locatie
- Restaurant
- Restaurant of supermarkt
- Sauna, bordeel, discotheek
- Schaatsbaan en andere commerciële activiteiten
- Schietvereniging, bordeel
- Seks, drugs
- Sexclub
- Sportschool
- Sportschool, Evenementenlocatie, Hotel, Restaurant, Supermarkt
- Sportschool, hotel, restaurant, supermarkt
- Strijdig met de overtuiging
- Supermarkt (4x)
- Supermarkt, casino
- Supermarkt, en sport
- Supermarkt, evenementen
- Supermarkt, popfestival of andere zgn muzikale herrie
- Te veel commercie
- Tegengestelde activiteiten
- Uitgaansgelegenheden
- Uitgaansgelegenheden
- Winkels
- Winkels en popconcerten
- Winkels, disco, commercie
- Woonwijken en scholen
- Zaal verhuur
- Zie punten vorige vraag

- Zoals hierboven genoemde supermarkt of sportschool. De functie gebedshuis/kerk moet afgewisseld kunnen worden met andere functie, niet volledig overgaan.

Toelichting

- Ja, namelijk:
- Een gebedshuis combineren met een bedrijf dat streeft naar winst vind ik niet passend. Eventueel een café of restaurant erbij kan, mits dat zonder commercieel doel is.
- Nee, alles is mogelijk
- In principe is alles mogelijk. Wel zou het goed zijn om gezichtsbepalende gebouwen behouden blijven , maar niet ten koste van alles.
  - Zolang het maar aansluit bij het bestemmingsplan van de directe omgeving heb ik geen bezwaar tegen bepaalde bestemmingen voor het pand.
- Weet niet
- Alle normale maatschappelijke activiteiten zijn goed. Mits met respect voor de geschiedenis van het gebouw.
  - Het moet respectvol zijn tegenover de religie van het gebedshuis en met instemming van de gemeenschap gebeuren
  - Ik vind wel dat het moet passen bij het gebouw. Een voorbeeld kan ik zo snel niet verzinnen maar ik vind niet dat je een gebedshuis voor alle bestemmingen kunt gebruiken. Het moet wel passen bij het gebouw en bij het gevoel/de beleving die mensen bij het gebouw hebben.
  - In principe kan alles, het gebedshuis zelf is niet heilig; het wordt geheiligd als er in dienst van God van gebruik wordt gemaakt, wel vind ik het pijnlijk als kerken als restaurant e.d. worden gebruikt, liever afbreken dan een supermarkt erin.

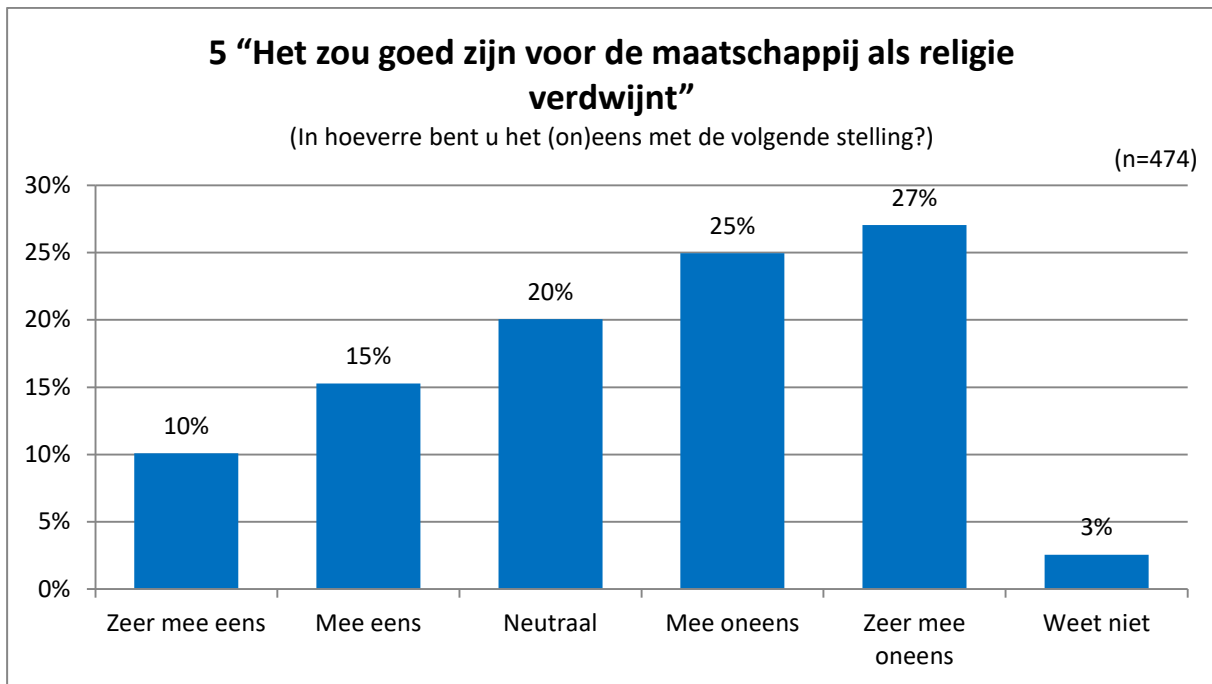

Op stelling 4 “Gebedshuizen leveren een positieve bijdrage aan de maatschappij” antwoordt 41% van de respondenten: “(zeer) mee eens”. 17% van de respondenten antwoordt: “(zeer) mee oneens”. Het meest gekozen antwoord (37%) is: “Neutraal”.

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Bv. Wij organiseren 1 X per 2 weken een koffieochtend waar buurtbewoners welkom zijn en ook gebruik van maken. De voedselbanken draaien voornamelijk op vrijwilligers vanuit de kerken.
  - De maatschappij heeft een bindende factor nodig en een goed functioneerde geloofsgemeenschap kan een vangnet aan de kwetsbare groepen bieden - daar hoort ook een ontmoetingsplek bij.
  - Er is enkele mitsen: geen haat prediking en openheid naar de samenleving.
- Mee eens**
- Alleen de christelijke kerk wel.
  - Cultuur en architectuur
  - Er gebeurt veel goeds, maar dit moet ook naar volgende generaties doorgetrokken worden...
  - Gebed of rust in een rusteloze maatschappij kan verbindend werken.
  - Samenzijn onder welke noemer dan ook voor (oudere en/of eenzame) mensen is belangrijk voor mensen en samenleving.
  - Veel belangrijker dan het gebedshuis is de gemeenschap die er gebruik van maakt en wat er in dat gebedshuis gebeurt, dat er mooie kerken, synagogen, tempels, moskeeën zijn, vind ik fijn; de stilte, de schoonheid zijn onbetaalbaar.
- Neutraal**
- Als mensen er met positieve gedachten vandaan komen wel. Als mensen er met negatieve, extreme gedachten vandaan komen niet.
  - Deze vraag is voor ingenomen en polariserend in de huidige maatschappij. De gemeente is staat en geen kerk...

- Hangt heel erg af van de mensen die er vorm aan geven: als het heel strikt en bijna fundamentalistisch is dan werkt het eerder averechts. Als er een cultuur is van dialoog en acceptatie van verscheidenheid dan biedt het mogelijkheden tot een bijdrage aan de maatschappij
  - Hangt helemaal af van gezindte en voorganger. Kan positief zijn maar ook negatief.
  - In principe wel, behalve in sommige moskeeën waar achterlijke imams de integratie tegengaan en alles en iedereen die niet de islam aanhangt verkettert!!!
  - Volfens mij zijn de mensen zelf hier verantwoordelijk voor.
  - Wanneer een gebedshuis een plek is voor het verspreiden van extremistische denkwijzen is dit gebedshuis een plek in onze maatschappij niet waardig
- Mee oneens
- Sterk afhankelijk van achterliggende religie en bijbehorende doelstellingen. Vergelijk bv christendom en islam.
- Zeer mee oneens
- Geloof verdeeld de samenleving
  - Met name de moskeeën zijn ondermijnend
  - Van geloof krijg je alleen maar oorlog en ellende. Schijnheiligen zijn het.
- Weet niet
- Weet niet wat er onder een gebedshuis wordt verstaan. Bij welk geloof dit hoort, of bij alle geloven.

Op stelling 5 “Het zou goed zijn voor de maatschappij als religie verdwijnt” antwoordt 25% van de respondenten: “(zeer) mee eens”. 52% van de respondenten antwoordt: “(zeer) mee oneens”. Het meest gekozen antwoord (27%) is: “Zeer mee oneens”.

Toelichting

- Zeer mee eens**
- Als religie verdwijnt lost het veel problemen in de wereld op
  - Kijk eens naar de oorlogen die alleen al gevoerd worden om religie... Om verdrietig van te worden toch!
  - Met geloof is niets mis; religie is de wijze waarop anderen zeggen hoe je met geloof moet opgaan en daar gaat het al eeuwen mis mee.
  - Met name de (opkomst van) de Islam is desastreus.
- Mee eens**
- Ik ben ervan overtuigd dat als er geen religie in de wereld bestond, er dan veel minder oorlogen zouden zijn.
  - Ik vind religie persoonlijk, zodra het leidt tot een organisatie met macht en geld en kledingvoorschriften zie ik altijd vroeg of laat misbruik te voorschijn komen
  - Maar dan alle religies wereldwijd
  - Mee eens want 99% van alle oorlogen op dit moment draait om religie.
  - Religie is de grootste vijand van het geloof - Jezus Christus had de meeste moeite met de religieuze leiders van zijn tijd, moslimradicalisatie gebeurt vaak door foute imams, religieuze fanaten hebben heel veel ellende veroorzaakt. Geloof moet altijd op de vruchten - vrede, liefde en hoop getoetst worden.
  - Religie kan voor binding zorgen, maar het is ook een uitvlucht voor mensen die koude waarheid niet onder ogen durven komen.
  - Voor zover een religieuze overtuiging ervoor zorgt dat niet-gelovigen beperkt worden in hun doen en laten
- Neutraal**
- religie of regels zijn prima als je er maar niemand mee benadeelt. Of dieren offert. Of vrouwen onderdrukt.
  - Aan de ene kant wel, want het verkleint de verschillen in de maatschappij, maar aan de andere kant kan het ook mensen verbinden.

- Georganiseerde religie is sinds mens hugenis altijd een bron van ellende geweest
  - Ook deze vraag is polariserend en dus ongepast.
  - Religie mag verdwijnen. Geloof en de liefde en acties die daaruit voortkomen zullen hopelijk sterker worden naarmate inhoudsloze religieuze vormen en rituelen vervagen.
  - Religie moet niet primair staan maar de maatschappelijke doelstellingen ondersteunen.
  - Religie verdwijnt niet want het is een overtuiging, maar het hoeft niet vanuit gemeenschapsgeld gefaciliteerd te worden of extra zichtbaar te zijn. Elke ruimte voldoet.
  - Religie zal altijd blijven bestaan in wat voor vorm dan ook.
- Mee oneens
- Er is geperverteerde religie, daar missen we niets aan; religie betekent dat je de verbinding met God en elkaar zoekt, dat je leeft in een bezielde verband is heerlijk.
  - Geloof schijnt mensen in moeilijke momenten steun en emotionele verlichting te kunnen geven. In de gevallen dat kwetsbare mensen door personen met kwade bedoelingen, zoals religieuze radicalisering, worden beïnvloed ligt dat aan de persoon met kwade bedoelingen, niet de het geloof uit wiens naam hij/zij zegt te handelen.
  - Goed om de ruimte te hebben/geven aan verschillende overtuigingen. Maar in het kader van religie worden helaas wereldwijd ook stevige oorlogen gevoerd en aanslagen gepleegd. De uitspraak leven en laten leven is belangrijk adagium. (Moet overigens niet leiden tot onverschilligheid..)
  - Hoewel ik zelf niet gelovig ben, blijkt dat veel mensen wel behoefte hebben aan religie. Het christendom kan een verbindende factor zijn in historisch en traditionalistisch opzicht. Westerse geloven moeten wel duidelijk de leidraad zijn, en niet-westerse geloven op de achtergrond.
  - Mensen zoeken vaak naar een vorm van levenszingeving of een verklaring voor dingen die ze niet begrijpen: is het geen religie, dan komt er wel iets anders voor in de plaats.
  - Oorlogen door de tijden heen zijn ontstaan vanuit de religie
  - Respect tonen voor elkaars religie is daarbij wel noodzakelijk.
  - Veel mensen zoeken naar zingeving dus het zal niet verdwijnen. En vanuit welk 'geloof' zal het dan verdwijnen? Dat kan op zich al weer een geloof zijn.
  - Zie er geen reden toe. Wel als vanuit die religie dingen worden gedaan die niet in de Nederlandse samenleving passen.
- Zeer mee oneens
- Mensen met een actieve religieuze overtuiging sterken elkaar in geloof en positivistische.
  - Ondanks de meningsverschillen tussen religies zijn ze allemaal gestoeld op "heb uw naasten lief". Dat kunnen we alleen maar méér gebruiken!
  - Religie (geloofsbeleving) is niet uit te roeien en zal nooit verdwijnen, de mens is religieus ingesteld, hoe dan ook !!!!
  - Religie bepaalt vaak ook mede normen en waarden en geeft grenzen van menselijk gedrag aan. In een seculiere maatschappij gaat dat minder vanzelfsprekend.
  - Religie is een van de belangrijkste steunpilaren en verbindende factoren van de maatschappij
  - Religie zorgt voor haat, buitensluiting, geweld
- Weet niet
- Wel de extreme vormen van religies.

3. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TIP PijnackerNootdorp
Onderwerpen	:	Geloof, religie en overtuiging
	:	Geloof en politiek
	:	Geloof en maatschappij
	:	Geloof en individualisering
	:	Geloof en individualisering
Enquêteperiode	:	06 december 2018 tot 16 december 2018
Aantal respondenten	:	522
Foutmarge	:	4,2% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	21
Gemiddelde duur invullen van enquête	:	3 minuten en 23 seconden
Rapportagedatum	:	17 december 2018

Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.